

Vai zini savu finanšu pratības indeksu?

Kopš pavasara FKTK ir laidusi klajā jaunu interaktīvu rīku – FINANŠU PRATĪBAS INDEKSS. Tas ir jauns tests interneta vidē, kas dod iespēju ikvienam iedzīvotājam noteikt savu individuālo FINANŠU PRATĪBAS INDEKSU un salīdzināt to ar vidējo Latvijas iedzīvotāju INDEKSU, kas apskatāms KLIENTU SKOLĀ.

FKTK Klientu skolas vadītāja Ieva Upleja: "Tā ir nebijusi iespēja ikvienam izmērīt savu 21. gadsimta kompetenci – finanšu pratību, jaunā atraktīvā e-testā atbildot uz vairāk nekā 30 jautājumiem par savām zināšanām un paradumiem finanšu jomā. Rezultāti būs redzami visos septiņos pratības tematos. Varēsim ikviens izvērtēt, kur būtu vēl jāpiestrādā, kas jāiemācās no citiem vai jāizzina pašam, kur katrs esam savas tautas vidū. Kat-

rā ziņā tā būs vērtīga "saruna" par finanšu pratības jautājumiem, kas rosina pašam domāt un meklēt individuālus risinājumus. Noteikti iesaku indeksu izmērīt vismaz divreiz! Pirmajā reizē atzīmējot pareizas atbildes, lai sasniegtu labāko rezultātu, bet otrajā – kā bargam skolotājam pašam sevi kontrolējot – vai es to zinu un vai es to tiešām tā daru. Ticiet man – būs interesantas atšķirības!"

Indeksa testa katrs individuālais rezultāts katrai personai tiks parādīts izdrukājama diploma formā kā liecība un iespēja salīdzināt savus rezultātus, piemēram, pēc gada vēlreiz. FKTK aicina finanšu pratību pilnveidot arī šādā veidā! www.klientuskola.lv/lv/petijumi/finansu-pratibas-indeks/tests.html

Netīrai naudai nav vietas Latvijas finanšu sistēmā

Kopš aprīļa sākuma Finanšu un kapitāla tirgus komisijā (FKTK) izveidots Atbilstības kontroles departaments. Tā galvenais uzdevums – stingrāk uzraudzīt finanšu un kapitāla tirgus dalībniekus, lai novērstu noziedzīgi iegūtas naudas atmazgāšanu.

"Uzraudzības pastiprināšana nav nekas negaidīts vai pārsteidzošs, kaut arī sava nozīme, protams, bija starptautisko ekspertu ieteikumiem un tam, ka Latvija gatavojas kļūt par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) dalībnieci," atzīst jaunizveidotā departamenta vadītāja Maija Treija. "Paplašinoties un attīstoties banku, it īpaši nerezidentu banku, pakalpojumu apjomam un klāstam, pieaug arī "netīrās" naudas atmazgāšanas riski. Risku pieaugumu veicina arī jauno tehnoloģiju izmantošana kontu vadībā, kas ļauj veikt darījumus attālināti."

Kā paskaidro Maija Treija, pamati stingrākas uzraudzības stratēģijai un departamenta darbības koncepcijai tika ielikti jau 2015. gada vidū, kad FKTK tapa pasākumu plāns noziedzīgi iegūtas naudas atmazgāšanas risku mazināšanai. Jau pagājušā gada maijā īpaša vērība tika veltīta banku korespondējošo attiecību ASV dolāros risku izvērtēšanai, pievēršot uzmanību galvenokārt nerezidentu klientu apkalpošanai.

Jaunais departaments ir pārņēmis bijušā FKTK Uzraudzības departamenta finanšu integritātes daļas funkcijas, paplašinot uzraudzības virzienus un apjomus, un šim mērķim būtiski palielinās darbinieku skaitu. Iemesli šiem pārveidojumiem – naudas atmazgāšanas risks skar pilnīgi visus finanšu tirgus dalībniekus, tostarp bankas, krājaiždevu sabiedrības, maksājumu iestādes, tādējādi arī uzraudzībai jābūt gan visaptverošai, gan padziļinātai un nepārtrauktai.

"Šis uzraudzības ietvaros tās vairs nebūs tikai plānveida vai ar noteiktu mērķi veiktās pārbaudes," turpina Maija Treija. "Balsoties uz finanšu tirgus dalībnieku sniegto informāciju, uzraudzība tiek paplašināta trijos papildu virzienos. Pirmais – regulāra banku klientu darījumu uzraudzība. Otrais – regulāra katras bankas kopējā naudas atmazgāšanas riska līmeņa uzraudzība. Trešais – banku iekšējo normatīvu uzraudzība. Protams, šī uzraudzība vairāk skar tās bankas, kuras ir koncentrējušās uz nerezidentu apkalpošanu. Šāda uz riska vērtējumu balstīta pieeja banku uzraudzībai nav nekas neparasts, tāda prakse ir visur pasaulē." Jaunā uzraudzības stratēģija paredz arī plašāku ārējo auditoru iesaisti banku iekšējās kontroles sistēmu darbības pilnveidošanā. Pašreiz nepieciešamie likumdošanas labojumi, kas dod FKTK tiesības noteikt šādas pārbaudes bankām, ir nodotas Saeimai pieņemšanai trešajā lasījumā.

M. Treija uzsver, ka svarīga nozīme uzraudzības pastiprināšanā ir arī Latvijas finanšu tirgu regulējošiem likumiem, kuri kopš 2015. gada decembra pēc FKTK ierosinājuma ir būtiski papildināti un uzlaboti. Šī gada 1. martā stājās spēkā grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā, mainot politiski nozīmīgas personas definīciju. Tādējādi visu banku pienākums Latvijā ir noteikt, kuri no klientiem un klientu patiesajiem labuma guvējiem uzskatāmi par politiski nozīmīgām personām, lai mazinātu korupcijas un naudas atmazgāšanas riskus.

FKTK ir izstrādājusi vadlīnijas par risku pārvaldīšanu saistībā ar politiski nozīmīgu personu apkalpošanu. "Tas, ka ikvienai bankai būtu jāapzina savi klienti un viņu veiktie darījumi, patie-

VALDA SEMJONOVA FOTO

Maija Treija absolvējusi Rīgas Tehnisko universitāti, iegūstot diplomu automatizēto vadības sistēmu speciālistē, kā arī papildinājusi zināšanas Banku augstskolā un ieguvusi starptautisku sertifikātu NILLTFN jomā CAMS (certified anti money-laundering specialist). Ir vairāk nekā 20 gadu pieredze darbā Latvijas un starptautiskajās finanšu iestādēs.

sībā nav nekas jauns vai tāds, par ko būtu jāuztraucas. Sākot strādāt ar klientu – fizisku vai juridisku personu, kas reizē ir šī politiski eksponētā persona, – bankai jāspēj novērtēt klienta iespējamo saistību ar kukuļņemšanu vai citām noziedzīgām darbībām. Tāpat bankas uzdevums ir laikus noskaidrot gan klienta labklājības, gan darījumus iesaistīto naudas līdzekļu izcelsmi, lai pārliecinātos, ka tā ir legāla," uzskata FKTK pārstāve.

Uz jautājumu, kāda būs viņas vadītā departamenta loma šo politiski eksponēto personu apzināšanā, kuru pašlaik veic bankas, Maija Treija atbild, ka gan attiecībā uz šīs, gan arī citu normatīvo prasību izpildi galvenais būs gādāt, lai bankas šīs prasības pilnā precīzi un laikus, tā nodrošinot valsts finanšu sektora sekmīgu ilgtermiņa attīstību.

ZIGFRĪDS DZEDULIS

UZZIŅĀ

Atbilstības kontroles departamentu veido Banku uzraudzības daļa, Nebanku uzraudzības daļa, Darījumu analīzes daļa, Normatīvā nodrošinājuma daļa un Sankciju un atbilstības kontroles daļa. Pašlaik departamentā strādā deviņi darbinieki. Bet līdz 2017. gada sākumam amata vietu skaits sasniegs 21.

Jautājiet par tematiem saistībā ar finanšu pakalpojumiem –
FKTK eksperti jums atbildēs šajā slejā!